

Heerlen

Voorstel

gemeenteraad

Heerlen,
14 mei 2024

Vergadering
gemeenteraad
Heerlen

Vergaderdatum
26 juni 2024
Documentnummer
112400
Agendapunt

Onderwerp

Kennisneming van jaarrekening en jaarverslag 2023 en zienswijze 1^e begrotingswijziging 2024, begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 van de Gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg (HCL).

Inleiding/aanleiding

Gemeente Heerlen heeft de jaarrekening en het jaarverslag van 2023, de 1^e begrotingswijziging 2024 en het ondernemingsplan/begroting 2025 van de Gemeenschappelijke regeling HCL ontvangen. Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen wordt de raad geïnformeerd over de jaarrekening en wordt aan de raad verzocht de zienswijze op de gewijzigde begroting 2024 en de begroting 2025 van de GR kenbaar te maken. Zowel de eventuele zienswijzen als de overige reacties op de begroting kunnen leiden tot tekstuele aanpassingen van de definitieve begroting die aan het algemeen bestuur zal worden voorgelegd.

In 2025 blijft de Gemeenschappelijke regeling van het Historisch Centrum Limburg, gesloten op 12 december 2019, voor de drie aangesloten partners in deze GR van kracht. Dit zijn het Rijk en de gemeenten Heerlen en Maastricht.

Op 1 februari 2024 is het "Bestuursconvenant duurzame samenwerking ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Regionale Historische Centra" ondertekend. Het convenant is gepubliceerd in de Staatscourant van 8 maart 2024. Op dit moment maakt het Rijk, samen met de gemeente Maastricht en de gemeente Heerlen, deel uit van de Gemeenschappelijke regeling HCL. Per inwerkingtreding van de nieuwe Archiefwet, waarschijnlijk per 1 januari 2026, zal het Rijk uittreden. Om de samenwerking tussen het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de RHC's duurzaam voort te zetten, zijn afspraken vastgelegd in het convenant.

Momenteel wordt onderzocht of partijen (als voorbeeld Parkstadgemeenten en het Waterschap Limburg) die nu diensten afnemen bij het HCL kunnen toetreden als deelnemers tot de GR.

Aan het HCL zijn door de rijksoverheid en de beide gemeenten diverse werkzaamheden, taken en bevoegdheden op het terrein van archiefbeheer en cultuurhistorie overgedragen. De werkzaamheden en kernactiviteiten zullen voor 2025 niet wezenlijk veranderen en vinden plaats in de regio op twee locaties c.q. archiefbewaarplaatsen: in Heerlen en Maastricht.

1. Jaarrekening en jaarverslag 2023

De jaarrekening werd afgesloten met een positief exploitatiesaldo vóór bestemming van € 168.971. Het positieve jaarrekeningsaldo wordt conform voorstel toegevoegd aan de bestemmingsreserve Atelier Materiële Voorbereiding (AMV) bij HCL. Deze bestemmingsreserve dient ter afdekking van kosten die van toepassing zijn bij beëindiging van het project AMV.

De jaarrekening van HCL is niet compliant met de geldende wet- en regelgeving (o.a. het Besluit begroting en verantwoording). Daarnaast ontbreekt een juiste accountantsverklaring. In 2024 is HCL daarom gestart met een verbetertraject. Omdat er geen juiste accountantsverklaring wordt afgegeven door HCL wordt dit in het kader van de rechtmatigheid gerapporteerd in de jaarrekening 2024 van Heerlen.

2. 1^e Begrotingswijziging 2024

In het ondernemingsplan 2024 (ontwerpbegroting) van HCL was een bijdrage voor Heerlen opgenomen van € 967.000. In de bijgestelde begroting van HCL wordt de bijdrage in totaal verlaagd met een bedrag van € 694.168. De bijgestelde bijdrage voor 2024 bedraagt voor Heerlen € 272.832. De verlaging van de bijdrage bestaat uit de volgende posten:

Vaststelling indexpercentage 2024 (€ 21.709)

Bij het vaststellen van de definitieve indexering voor 2024 is sprake van een lager indexpercentage (2,6% i.p.v. 5%), dit leidt tot een verlaging van de bijdrage 2024 met € 21.709.

Incidentele correctie bijdrage gemeente Heerlen voor BTW (2020-2023) (€ 572.090)

Als gevolg van de beslissing van de Belastingdienst inzake de btw d.d. 12 januari 2024, kan HCL de btw over door haar gemaakte kosten met terugwerkende kracht over de periode 2020-2023 terugvorderen, hierdoor ontstaat een incidentele btw baat. Deze wordt in 2024 conform de verhouding van de bijdragen van de deelnemers, in de vorm van een incidentele correctie op de lumpsum bijdrage, teruggegeven aan de gemeentelijke GR-deelnemers.

Structurele correctie btw op de bijdrage van de gemeente vanaf 2024 (€ 100.369)

Als gevolg van de beslissing van de Belastingdienst inzake btw d.d. 12 januari 2024, waardoor het HCL de btw over door haar gemaakte kosten integraal kan terugvorderen, ontstaat vanaf 2024 een jaarlijkse btw correctie. Deze wordt in de verhouding van de bijdragen, in de vorm van een correctie op de lumpsum bijdrage, teruggegeven aan de beide gemeentelijke GR-partners. Deze correctie heeft een structureel karakter en is ook verwerkt in de ontwerpbegroting 2025 en de meerjarenraming van HCL.

3. Ondernemingsplan/begroting 2025

De ontwikkeling van de bijdrage van Heerlen aan GR HCL is volgens de Begroting 2025 de komende jaren:

Begroting 2025 e.v. HCL	2025	2026	2027	2028
Huidig bedrag in de gemeentelijke begroting	1.015.000	1.066.000	1.119.000	1.119.000
Voorstel HCL 2025 e.v.	885.697	905.182	925.096	945.449
Saldo (voordeel) begroting	129.303	160.818	193.904	173.551

De specificatie van de saldo ontwikkeling is als volgt:

Specificatie voordelig saldo	2025	2026	2027	2028
Aanpassing begroting indexering *	26.726	55.984	86.764	64.054
Aanpassing BTW correctie (structureel) **	102.577	104.834	107.140	109.497
Saldo (voordeel) begroting	129.303	160.818	193.904	173.551

* In de post indexering is sprake van een omissie wat betreft het toegepaste indexpercentage. De bijdrage van de deelnemende gemeenten is per saldo met een indexering van 4,55% aangepast. Dit had echter 2,2% moeten zijn. HCL heeft toegezegd deze

omissie aan te passen in de 1^e begrotingswijziging 2025.

Er is sprake van een voordeel bij de indexering omdat in 2024 een lager indexpercentage is vastgesteld door HCL. De ramingen in de begroting 2025-2028 van Heerlen hielden rekening met een hoger percentage.

** Deze post betreft een structurele btw correctie op de bijdrage van de gemeente.

Als gevolg van de beslissing van de Belastingdienst inzake btw d.d. 12 januari 2024, kan het HCL btw van inkoop terugvorderen. Hierdoor ontstaat vanaf 2024 een jaarlijkse btw correctie. Deze correctie heeft een structureel karakter en is ook verwerkt in de ontwerpbegroting 2025 en de meerjarenraming van HCL.

Het financiële effect van de bijdrage van de gemeente Heerlen aan HCL en de verwerking daarvan wordt meegenomen in de gemeentelijke Begroting 2025.

Kader

Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr)

Archiefwet 1995

Gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg 2020

Kernthema:

Middelen en heffingen

Bevoegdheid

Raad

Voorstel

1. Bij wijze van zienswijze in te stemmen met de 1^e begrotingswijziging 2024 van de Gemeenschappelijke regeling HCL.
2. Bij wijze van zienswijze in te stemmen met de begroting 2025 van de Gemeenschappelijke regeling HCL.
3. Bij wijze van zienswijze niet in te stemmen met de meerjarenraming 2026-2028 van de Gemeenschappelijke regeling HCL.

Argumenten

1.1 Het HCL legt een sluitende gewijzigde begroting 2024 voor

Met de gewijzigde begroting 2024 wordt inzicht gegeven in de financiële bijstellingen/effecten voor het huidige jaar en de vertaling daarvan naar de deelnemers.

2.1 Het HCL legt een sluitende begroting 2025 voor

Hiermee kan de bestaande samenwerking op een verantwoorde wijze worden gecontinueerd.

3.1 De draagkracht van gemeenten staat voor 2026 en verder enorm onder druk

In lijn met de bezuinigingsopgave waar gemeentes voor staan als gevolg van minder Rijksinkomsten roepen we de GR-en op om de financiële ontwikkelingen voor 2026 en verder binnen de eigen begroting op te vangen en daarbovenop een taakstelling van 5 tot 10% te realiseren.

Tegenargumenten en risico's

Geen

Aandachtspunt begroting 2026 en verder

Zoals bekend, is het voor veel gemeenten hoogst onzeker hoe de financiële toekomst er, zeker vanaf 2026 uitziet. De draagkracht van gemeenten staat enorm onder druk. Wij roepen u op om de financiële ontwikkelingen voor 2026 en verder binnen de eigen begroting op te vangen en daarbovenop een taakstelling van 5 tot 10% te realiseren, dit is in lijn met de bezuinigingsopgave waar gemeentes voor staan als gevolg van minder Rijksinkomsten.

We beklemtonen dat we instemmen met de begroting van sec het begrotingsjaar 2025, en niet instemmen met de meerjarenraming 2026 en verder. Later dit jaar volgt een verzoek om voorstellen te doen hoe een besparing in de werkzaamheden gerealiseerd kan worden. Dit uitgangspunt geven wij aan alle GR-en mee en zal ook met de verschillende deelnemende gemeenten in Zuid-Limburg integraal worden opgepakt.

Communicatie

Het bestuur van de Gemeenschappelijke regeling HCL wordt geïnformeerd over de zienswijze van de raad.

Evaluatie

N.v.t.

Planning, procedure en uitvoering

14 mei 2024: college

26 juni 2024: raad

3 juli 2024: verzenden zienswijze

Bijlagen

Jaarverslag 2023 Historisch Centrum Limburg

Jaarrekening 2023 Historisch Centrum Limburg

1^e begrotingswijziging 2024 Historisch Centrum Limburg

Ontwerpbegroting 2025 – meerjarenraming 2026-2028 Historisch Centrum Limburg
(ondernemingsplan 2025)

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerlen,

de secretaris,

de burgemeester,

drs. V.N. Gosselink-Van Dijk

drs. R. Wever

raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.

documentnummer 112400;

gezien het advies van de raadscommissie ;

besluit:

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad van de gemeente Heerlen van

de griffier,

de voorzitter,

drs. T.W. Zwemmer

drs. R. Wever